AKADEMİK ARAŞTIRMALAR
Dergisi, Sayı:3
İzmir - 1988

MAHALLİ İDARELERDE "MAHALLİ-MÜŞTEREK İHTİYAÇ" KAVRAMI VE BU NİTELİKTEKİ HİZMETLERİN KALKINMA PLANLARINDAKİ YERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ(X)

Yrd.Doç.Dr.Zerrin TOPRAK(*)

GİRİŞ

Kentleşme hareketleri, yeni yerleşimlerin ortaya çıkması ve mevcut beldelerin büyümesine neden olmuştur. Buna bağlı olarak, yalnızca kentsel yapıda değil, aynı zamanda kentleşme ile ilgili devlet yönetimi ve politikasının genel amacında da bazı önemli değişmeler ortaya çıkmıştır. Kentleşmenin bu şekilde çok yönlü gelişmesi gözönünde tutulduğunda, gelecekte karşılaşılabilecek değişikliklerin yönünü ve ortaya çıkabilecek sosyal, ekonomik ve politik sakıncaları incelemek zorunlu hale gelmektedir.

Ülkemizde belde hizmetleri genelde, mahalli idareler (İl Özel İdaresi, belediye ve köy) olarak adlandırılan halkın mahalli-müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş kuruluşlarca yürütülmektedir. Ancak belde veya beldeye ait hizmetler denildiğinde il özel idarelerinden çok belediyeler akla gelmektedir. Gerçekten de belediyeler kent yönetiminde büyük öneme sahip kuruluşlardır. Ancak zaman içinde belediyeler dışında kalan yönetimlerin, görevlerini gerek merkezi yönetime gerekse belediyelere devrederek fonksiyonelliğini kaybeder hale gelmesi, bir bakıma bu idarelerin görev yükünü ağırlaştırmış ve hizmet etkinsizliğine yol açan bir değişim ortaya çıkmıştır. Köyler ise gelişmemiş mekanlar olarak düşünüldüğü gibi, hizmetler açısından da genelde "toprağın verimliliği" açısından değerlendirilen birimler görünümünü korumuşlardır.

Bu çalışmada, bir yönüyle mahalli-müşterek görevlerin tanım yetersizliğine ilişkin sorunlar ve Kalkınma Planlarındaki statü üzerinde durulmuştur.

(X) Yrd.Doç.Dr.Zerrin TOPRAK ; Mahalli Hizmetlerin Yerinden Karşılanması Özel İhtisas Komisyon çalışmaları için hazırlanmış rapor. (VI.Beş Yıllık Kalkınma Planı Hazırlık Çalışmaları), Ankara (Haziran-1988)

(*) Dokuz Eylül Üniv. İ.İ.B.Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi.

AKADEMİK ARAŞTIRMALAR
Dergisi,Sayı:3
İzmir - 1988

MAHALLİ İDARELERDE"MAHALLİ-MÜŞTEREK İHTİYAÇ" KAVRAMI VE BU NİTELİKTEKİ HİZMETLERİN KALKINMA PLANLARINDAKİ YERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ(X)

Yrd.Doç.Dr.Zerrin TOPRAK(*)

GİRİŞ

Kentleşme hareketleri,yeni yerleşimlerin ortaya çıkması ve mevcut beldelerin büyümesine neden olmuştur. Buna bağlı olarak,yalnızca kentsel yapıda değil,aynı zamanda kentleşme ile ilgili devlet yönetimi ve politikasının genel amacında da bazı önemli değişmeler ortaya çıkmıştır. Kentleşmenin bu şekilde çok yönlü gelişmesi gözönünde tutulduğunda, gelecekte karşılaşılabilecek değişikliklerin yönünü ve ortaya çıkabilecek sosyal,ekonomik ve politik sakıncaları incelemek zorunlu hale gelmektedir.

Ülkemizde belde hizmetleri genelde,mahalli idareler (İl Özel İdaresi,belediye ve köy) olarak adlandırılan halkın mahalli-müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş kuruluşlarca yürütülmektedir. Ancak belde veya beldeye ait hizmetler denildiğinde il özel idarelerinden çok belediyeler akla gelmektedir. Gerçekten de belediyeler kent yönetiminde büyük öneme sahip kuruluşlardır. Ancak zaman içinde belediyeler dışında kalan yönetimlerin,görevlerini gerek merkezi yönetime gerekse belediyelere devrederek fonksiyonelliğini kaybeder hale gelmesi,bir bakıma bu idarelerin görev yükünü ağırlaştırmış ve hizmet etkinsizliğine yol açan bir değişim ortaya çıkmıştır. Köyler ise gelişmemiş mekanlar olarak düşünüldüğü gibi,hizmetler açısından da genelde"toprağın verimliliği" açısından değerlendirilen birimler görünümünü korumuşlardır.

Bu çalışmada,bir yönüyle mahalli-müşterek görevlerin tanım yetersizliğine ilişkin sorunlar ve Kalkınma Planlarındaki statü üzerinde durulmuştur.

(X) Yrd.Doç.Dr.Zerrin TOPRAK ; Mahalli Hizmetlerin Yerinden Karşılanması Özel İhtisas Komisyon çalışmaları için hazırlanmış rapor.(VI.Beş Yıllık Kalkınma Planı Hazırlık Çalışmaları), Ankara(Haziran-1988)

(*) Dokuz Eylül Üniv. İ.İ.B.Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi.

Üçüncü Beş Yıllık Planda, ihtiyaçların önceliklere uygun olarak belirlenememesinin mali kaynakların üretken olmayan yada önceliği bulunmayan alanlarda kullanılmasına yol açtığı belirtilmektedir.(ÜBYP: s.941). Esasen bu sonuç, Mahalli Potansiyeli tespit etme ve değerlendirmede yararlanılabilecek nitelikte personelin olmamasından kaynaklanmaktadır. Kanımızca mahalli idareler felsefesi üzerine hizmet içi eğitimi gereklidir. Belediye başta olmak üzere diğer idareler,hizmetleri geleneksel olarak alışıldığı biçimde sürdürmekte halktan gelen taleplerden ziyade,genel karar organlarının istekleri doğrultusunda yürütmektedirler. Partiler ve baskı gruplarının çoğaltan etkisinin,halk taleplerinin dikkate alınarak dengelenmesi,bunun için de katılım mekanizmasının oluşturularak yürütülmesinin sağlanması gerekmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde,mahalli idarelerin organları,yapıları,çalışma yöntemleri ile hizmet gerekleri ve halk ile yeterince ilişki kuramadığı anlaşılmaktadır. Mahalli idarelerin danışma kurulları uygulaması yasal olarak mümkün ise de genelde "teknik" konular için bu husus dikkate alınmakta,idari sorunlar için üniversite gibi eğitim kurumlarına danışmaya gerek duyulmamaktadır.

MAHALLİ İHTİYAÇLARDA ÖNCELİK

Mahalli ihtiyaçların önceliklerinin belirlenmesi konusu planlarda yer almakla beraber(ÜBYKP; s.946),kimin tespit edeceği konusu,aşağıda verilen ilgili paragrafın anlatımından da görüleceği üzere DPT olarak anlaşılmakta,ancak bu belirleme kanımızca mahalli idareler felsefesinin ruhuna aykırı görünmektedir.

> "Mahalli İdareler Planlaması müşterek mahalli ihtiyaçların önceliklerini hangi standartlarda karşılanacaklarını saptayacak;mahalli kaynakların,mahalli ihtiyaçları karşılayacak düzeye getirilmeleri için araştırma,değerlendirme ve projelendirme çalışmalarını rasyonalize edecektir.",denilmekte ayrıca ,merkezden teknik ve mali yardım yapılması zorunlu görüldüğünde, bu yardımların artan bir etkinlikle,programlanarak yapılmasının sağlanacağı ve DPT'nin bu amaçla mahalli idarelere teknik önderlik ve insangücü yardımı yapacağı belirtilmektedir.(ÜBYKP; s.946,prg.2258).

Mahalli İdareler özerk kuruluşlardır ve kendi ihtiyaçlarındaki öncelik sırasını merkezi yönetimin kuruluşlarından daha iyi bilmektedirler veya bilmek durumundadırlar.

Belediyelerin hizmet önceliklerinin belirlenmesinde düşünülen merkezi yönetim ağırlıklı yaklaşım,1913 tarihli İdare-i Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatı(nde) değişikliğe yol açan 1987 tarihli ve 3360 sayılı (13 Mart 1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının Adının ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine,Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun) Kanunun 2'nci maddesiyle ilgili kanunun 78 nci maddesine eklenen 13 üncü bend yine bu anlayışla düzenlenmiştir. Buna göre;

> "İl özel idaresi,mahalli müşterek nitelikte olan,imar,bayındırlık,sağlık ve sosyal yardım,çevre sağlığı ve koruması,eğitim ve spor,tarım,ağaçlandırma,orman tesisi,ekonomi ve ticaret,haberleşme,kültür, turizmle ilgili görevler ve bu kanun dışında çeşitli mevzuatla verilen görevleri imkânları ve tespit edeceği öncelik sırasına göre yürütür. İl özel idarelerinin görevli olduğu mahalli ve müşterek ihtiyaçların kapsamı ve sınırı Bakanlar Kurulunca tespit olunur" (1913 tarihli kanun,md.78/13 değişik.3360).

İl Özel İdarelerine mevzuatla verilmiş görevlerin önceliğinin yerel yönetime ait olduğu kabul edilmiş ancak ikinci cümleyle merkezi yönetime takdir hakkı getirilerek sınırlandırılmıştır. Nitekim 1987 tarihli ve 3360 sayılı Kanunla eklenen 13 üncü bendin ikinci cümlesi,Bakanlar Kurulu Kararının yasa yerini aldığı ve yasallık ilkesiyle çatıştığı, "özerklik" kavramıyla bağdaştırılamayacağı (yerinden yönetim ilkesi),bu nedenle de,Yasama Yetkisinin Devredilmezliği (A.Y.-123),Yerel Yönetim İlkelerine (A.Y.127/2) ve İdari Vesayet Yetkisine (A.Y.127/5) ilişkin,Anayasa maddelerine aykırı bulunmuş ve iptaline karar verilmiştir.(1)

İl Özel İdarelerinin sahip olduğu seçme özgürlüğü,belediye ve köy idareleri için de geçerli olmalıdır.

Mahalli hizmetler belediyeler yönüyle ele alındığında, hizmetlerin bütçe ölçütüne göre değerlendirilmesi gerekmektedir.Bilindiği gibi bütçesi 500.000TL.dan küçük belediye kalma-

(1) E.1987/18, K.1988/23 ;(26 Kasım 1988 tarih ve 20001 sayılı R.G.)

dığından Belediye Kanununda gösterilen tüm görevlerin bir bakıma her belediye için zorunlu hale gelmesi mahalli ve müşterek görevlerin belirlenmesi sorununu karşımıza getirmiştir.

Aşağıdaki tabloda görevler ana başlıklar altında gösterilmektedir.

Belediyelerin Görevleri

Hizmetler	Ana Yatırım	Bakım ve Yenileme	Hizmetin Yapımı	Kontrol
TEMEL KENTSEL ALTYAPI HİZMETLERİ				
Yol ve meydan	B (M)	B	—	—
Kanalizasyon	B (M)	B	—	—
Park ve mezar	B	B	B	—
Su (*)	B,M,ş	B,M,ş	B,ş	—
Elektrik	M,ş	M,ş	M,ş	—
Havagazı	B,ş	B,ş	B,ş	—
Telefon (*)	M,ş	M,ş	M,ş	—
TEMEL KENTSEL HİZMETLER				
Çöp toplama	B	B	B	—
Yol temizliği	B	B	B	—
İtfaiye	B	B	B	—
Genel Polis	—	—	M (B)	—
Trafik	M,ş	B (M)	B,M	—
Kamu Ulaşımı (*)	B,ş	B,ş	B,ş	—
Temizlik ve Kontrol	—	—	B	B

Hizmetler	Ana Yatırım	Bakım ve Yenileme	Hizmetin Yapımı	Kontrol
İMAR HİZMETLERİ				
Mastır plan	—	—	B,M	—
Ayrıntılı plan	—	—	B (M)	—
Plan değişiklikleri	—	—	B (M)	—
İmar ruhsatı	—	—	B (M)	—
İnşaat kontrol	—	—	B (M)	B
İmar programı	—	—	B (M)	—

Hizmetler	Ana Yatırım	Bakım ve Yenileme	Hizmetin Yapımı	Kontrol
EKONOMİK HİZMETLER				
Hal ( )	B	B	—	B
Mezbaha (*)	B	B	B	B
Pazar yerleri (*)	B	B	—	B
Sanayi böl. çarşısı	M,B,ş	M,B,ş	—	—
Otel, dükkan yapmak ve kiralamak	B	B	—	—
Ticaret odaları organize etmek	—	—	B,M	B
SOSYAL VE KÜLTÜREL HİZMETLER				
Eski eserleri korumak	M (B)	M (B)	M (B)	—
Kütüphane ve mesleki kurslar	B,M	B,M	B,M	—
Spor alanı	B,M	B,M	—	—
İhtiyar ve çocuklara bakım ve ucuz konut	B,M	B,M	—	—
MALİ VE HUKUKİ HİZMETLER				
Yerel vergiler	—	—	B,M	—
Belediye cezaları	—	—	B	—
İstimlâk	—	—	B,M	—

Kaynak; İlhan TEKELİ- Yiğit GÜLÖKSÜZ,"Belediye Sorunları" AİD,C.9,S:2,(Haziran-1976),s.12-13.

Notlar; B :Belediye
M :Merkezi Yönetim
( ):İlginin nispeten azlığı
ş :Şirket(kamu veya özel)
(*):Karşılığında para alınabilen hizmetler

Günümüzdeki bütçe rakamları dikkate alındığında bütçe ölçütüne dayalı "zorunlu" ve "ihtiyari" hizmet anlatımları büyük ölçüde erozyona uğramıştır. Buna bağlı olarak hizmet önceliklerinin seçiminin tamamen idarenin takdir yetkisine bırakılmasının sakıncalı olduğu ileri sürülmekteyse de -nitekim "sakıncalı" görüşünden hareketle DPT yerel yönetim projelerine müdahale edebilmektedir;(1988 yılı programı S.404) (28 Şubat 1988 tarihli ve 19739 sayılı R.G.) - bu görüşe "özerklik" ilkesi gereğince katılmak mümkün görünmemektedir. Kanımızca 1580 sayılı Belediye Kanunu md.15'de yer alan ve geliri ne olursa olsun bütün belediyeler için gösterilen zorunlu görevlerin temel mahalli ve müşterek görevler sayılması diğer görevlerin de idare, halk ve mali imkanlar dengesi ile gerçekleştirilmesi yerinde olacaktır.

Hizmetler bahsinde dikkati çeken bir diğer gelişme de Büyük Kent Yönetim sistemidir. Uygulamasına geçilen iki kademeli yönetsel yapıya dayalı Büyük Kent Belediyesi ile İlçe Belediyelerinin hizmet paylaşımı dikkate alındığında rasyonel temellere oturtulmadığı kanaatini taşımaktayız. Büyük Kent Belediyesi otel-motel yapımından şiir yarışmalarına kadar her konuyla ilgilenebilmekte ve finansal imkanlar dağınık hizmet alanlarında, etkin olmayan kullanımlara yatırılmaktadır. Ayrıca İlçe Belediyelerine, çöp toplama ve yeşil alan tanzimi yanında ilave görev verilmeli ve hizmet etkinliği arttırılmaya çalışılmalıdır. Tabloda görev paylaşımına yer verilmiştir.

Genelde, Büyük Kent Yönetim sisteminin iki kademeli yönetsel yapıya göre düzenlenmesi,kentsel hizmetlerde etkinliği sağlamada uygun bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir. Ancak Büyük Kent Yönetim sistemi,rasyonel hizmet paylaşımı yoluyla etkin hizmet gerçekleştirmek esasına dayandırılmakla beraber, kanımızca Büyük Kent Belediyesi görevlerinin çeşitliliğinden kurtulmuş değildir. Buna bağlı olarak da ilçe belediyeleri atıl kapasite ile çalışmaktadır denilebilir.

BÜYÜK KENT BELEDİYELERİNDE BAZI TEMEL HİZMETLERİN DAĞILIMI

GÖREVLER	BELEDİYELER	
	BÜYÜK KENT	İLÇE
TEMEL KENTSEL ALTYAPI		
Yollar ve meydanlar	X	
Meydan, yol, sokak adları	X	
Kanalizasyon	X	
Yeşil alan, parklar	X	X
Mezarlar	X	
Su	X	
Havagazı ve merkezi ısıtma	X	
TEMEL KENTSEL HİZMETLER		
Yolcu ve yük terminal kurma	X	
Çöp ve sanayi atıklarının değerlendirilmesi	X	
Çöp toplama		X
İtfaiye	X	
Trafik	X	
Kamu ulaşımı	X	
Temizlik ve kontrolü		X
Çevre sağlığı ve koruma	X	
İMAR HİZMETLERİ		
Nazım İmar Planı	X	
Tatbikat İmar Planı		X
İmar ruhsat ve inşaat kontrol		X
SOSYAL HİZMETLER		
Sağlık (hastane)	X	
EKONOMİK NİTELİKLİ HİZMETLER		
Yiyecek ve içecek maddeleri için laboratuvar	X	
Hal, pazar yerleri	X	X
Mezbaha	X	X
Sanayi Bölgesi Çarşısı	X	
Otel, dükkân yapmak, kiralamak	X	
Ticaret odaları organizesi	X	
DİĞER SOSYAL VE KÜLTÜREL HİZMETLER		
Eğlence ve benzeri yerler	X	X
Eski eserleri korumak		X
Kütüphane, kültür merkezi	X	X
Mesleki kurslar	X	X
Spor alanları	X	X
İhtiyarlara, çocuklara bakım ve yardım	X	X

Kaynak: 1580 sayılı Belediye Kanunu, md. 15, 3030 sayılı Kanun md. 6'dan yararlanılarak hazırlanmıştır.

Mahalli-müşterek hizmetlerde bir diğer konu da turizm faaliyetlerinin Türkiye'nin her tarafına dağılmasının alt ve üst yapı bakımından bazı verimsiz yatırımlara sebep olduğudur (ÜBYKP;s.851).Planda yatırımların öncelik bölgelerinde yoğunlaştırılması ilkesi benimsenirken,mevsimlik nüfus hareketleri nedeniyle ortaya çıkan yönetim sorunları,beldenin mahalli-müşterek ihtiyaçları dikkate alınmamıştır. Yılda 1-2 aylık kullanıma sahip konutlar ve çeşitli yapılanmalar için girişilen mahalli harcamaların gerek ülke düzeyinde gerekse mahalli idarelerin yükünü arttırdığı hatırlandığında,kıyı yerleşimlerinde mahalli-müşterek hizmetlerin tekrar gözden geçirilmesi yerinde olacaktır.

Üçüncü Planda,mahalli ihtiyaçların mâli yardımlara gerek olmaksızın mahalli kaynaklarla karşılanması zorunluluğuna değinilmiş,ancak buna mevcut yasa ve gelir imkanlarının elvermediği belirtilmiştir. Aslında bu konunun yasanın imkan tanımadığına ilişkin bölümü eleştiriye açıktır. Gerek belediye,gerekse il özel idaresi kanununda iktisadi faaliyetler açısından kısıtlama getirilmiş değildir. Mahalli potansiyelin belirlenmesi,nitelikli ve başarılı elemanların istihdam edilmesi gerekmektedir. Yerel Yönetim birimleri niteliksiz ve başarısız elemanların sığınağı değildir.

Dördüncü Beş Yıllık Planda; mahalli yönetimlerin, görev, kaynak, personel gibi geleneksel sorunlarının çözülerek Anayasanın 112. maddesi uyarınca "yönetimin bütünlüğü" ilkesi içinde çalışmaları ve kendilerine verilmiş görevlerin yerine getirilmesi amacına yönelik olarak, demokratik, halkçı, birlikçi, bütünlükçü bir yaklaşımla üretici ve kaynak yaratıcı bir niteliğe kavuşturulmaları sağlanacaktır denilmektedir (DBYKP;300). Yine öz kaynaklarının geliştirilmesi ve kaynakların etkinlikle, gelişmenin hedef ve ilkelerine uygun olarak kullanılmasının temel ilke olduğu (DBYKP;s.301)belirtilmektedir.

Mahalli hizmetleri köy yerleşimleri açısından değerlendirmek gerekirse, Planlarda köy hizmetlerinin yetersizliği yerleşim birimlerinin çokluğu ve dağınıklığına bağlanmış ancak imar planlarından söz edilmemiştir. Buna bağlı olarak sorunların boyutlarının büyümesinin nedenleri arasında bilimsel tanısının zamanında yapılamaması gösterilebilir. Nitekim ancak Mayıs 1987 tarihli ve 3367 sayılı kanunla Köy yerleşme planı uygulamasına geçilebilmiştir. Mamafih köy planlarında kent planları kadar geliştirilmeye muhtaç en az onun kadar önemlidir.

Köyler yeterli sayıya ulaşınca belediye haline dönüşmeye çalışmaktadır. Bu gelişme kırsal kesime uygulanan ekonomi politikasının yanısıra kanımızca köy kanununun günümüz şartlarına uygun biçimde düzenlenmemiş veya gelişmenin gerisinde kalmış olmasına bağlanmaktadır. Köy hizmetlerinde de görevleri genel maddeler halinde sıralamak yeterlidir. İhtiyaç ortaya çıktığında hizmetler yerine getirilebilir.

Köyün sosyal ve ekonomik kalkınması ve altyapı gereksinmelerinin giderilmesinde köye götürülecek hizmetlerde halk katkısından yararlanılacağı belirtilirken geri kalmış yörelerdeki köylere yol ve hizmet götürülmesine öncelik verilmesinde halk katkısı zorunlu faktör olarak düşünülmemektedir. Aslında köy kanunu, temel düşünce itibariyle köy işlerini halkın kendi aralarındaki işbirliği yolu ile gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu durum sosyal yardım hizmetlerinde daha açık olarak görülmektedir. Halk yerel birimlerde dolaylı katılım yollarına daha çok teşvik edilmelidir.

Köy nüfusunun 2000'e veya 5000 yada 10000'e yükseltilmesi kanımızca bir çözüm değildir. Hizmetlerin yerine getirilmesi için belediye teşkilâtı kurmanın ekonomik olmadığı yere kadar birlik ve kooperatifler kurmak mümkündür. Buna ilişkin tasarruflar köy idarelerince yürütülebilir. Kırsal kesimde içme suyu, yol, planlama, haberleşme, sağlık ve eğitim olmak üzere köy ve kent arasındaki altyapı ve hayat standartları arasındaki farkları giderici şekilde arttırılmalıdır. Ayrıca köy gelirlerini arttırmak amacıyla köylü hayvancılık, su ürünleri yetiştiriciliği, ormancılık yatırımlarında ağaçlandırma, yeraltı su rezervlerinin geliştirilerek değerlendirilmesi, suni gençleştirme, meyve plantasyonları, tohumculuk, seracılık ve çiçekçilik alanlarında yönlendirilmelidir.

SONUÇ

Kentlerin büyümesiyle, kentsel hizmetlerin yerine getirilmesinde verimliliğin sağlanması ve bunun kent büyüklüğüyle olan ilişkisi konusu günümüzde giderek önem kazanmaktadır. Böylece büyük bölge kentleri şeklinde bir örgütlenme aşamasına ulaşılmış bulunmaktadır. Bölgenin idareyi yeniden düzenleme aracı olarak büyük yararı, kamu hizmetlerinin hepsi yada çoğu için ortak bir alan oluşudur. Öte yandan diğer yerleşimlerin de ihmal edilmemesi ve belli bir düzen içinde

gelişmesi için imkan araçlarının sağlanması gerekmektedir.

Mahalli idarelerin görevleri, nüfus yanında, sosyo-ekonomik değişme ve gelişmelerden de etkilenmektedir. Kanunda belirtilen hizmetlerin yerine getirilmesinde mahalli yönetimlerin özerkliğinin sağlanması ve korunması da gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca kentsel hizmetlerin paylaşımında mahalli idare birimlerinin birlikte düşünülmesi gerekmektedir. Buna bağlı olarak mahalli idarelerde hizmetlerin finansmanına katılan, yararlanan ve oy kullananın belirlenerek hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, beldeye ilişkin sorumluluğun arttırılması çalışmalarına hız verilmesi yerinde görülmektedir. Bu tarz bir düzenleme gerçekleştirmeden, "yapma veya yapmama", "baskı altında tutma" veya "yerine getirme" arasında kararsızlık ve hizmetlerde yetersizlikle karşılaşılması doğaldır.

ÖZET....

Yerel yönetimlerin görevleri, nüfus yanında sosyo-ekonomik değişme ve gelişmelerden etkilenmektedir. Mevzuat düzenlemelerinde ki belirsizliğe bağlı olarak, yönetimlere verilen görevlerin hangilerinin "mahalli" olduğu ve "öncelikle" yapılması gerektiği konusu önem kazanmıştır. Hizmetler zaman içinde nitelik değiştirmekte ve yerel yönetimlerce yerine getirilmelerinin daha ekonomik olduğu genel kabul görmektedir. Öte yandan yerel yönetimler özerk kuruluşlar olup, hizmet önceliklerinin belirlenmesinde kendileri "karar" vericidir. Esasen kalkınma planlarında genel bir anlatıma gidilmiş mahalli-müşterek tanımı yapılmamıştır. Bu durumda mahalli hizmetlerin karşılanmasında ekonomik politik kararların gözden geçirilmesi ve hemşerilik bilincinin oluşturularak halkın katılımının sağlanması gerekmektedir.

SUMMARY

The duties of Local Government has been influenced by not only population increases but also socio-economic developments. Due to the insufficient legislation, which duties are considered "local" and of which have "priority" became crucial. On the other hand, local governments are "autonomous" authorities which are "desicion/policy makers" to determine service priorities with regard to above mentioned, our development plans have not brought any criteria. Under this circumstances, in rendering local services, it is necessary to review economic and politic desicions, and installing citizenship responsibility among local people.